

Zomernota 2023

Vanavond bespreken wij met elkaar de zomernota 2023. Nadat we eerder we eerder deze avond de jaarrekening van 2022 hebben vastgesteld, met een positief resultaat van 5,2 miljoen, gaan vanavond ook al vooruitkijken naar de komende jaren. En met deze documenten in de hand heb nagedacht hoe ik nou op een spreekwoordelijke wijze de financiële situatie van de gemeente Staphorst zou duiden. En ik ben uitgekomen op het uitspreken van een weersverwachting. En die luidt als volgt:

Het prachtige stralende zomerweer van de afgelopen dagen blijft ook morgen en overmorgen van nog steeds van kracht. Maar vanaf de dagen daarna wordt u gewaarschuwd voor code oranje en aan einde van de week zelfs voor code rood. Een weersverwachting die, in deze dagen, overigens niet geheel onbekend in de oren klinkt.

Voorzitter, ik wil graag onze bijdrage over de zomernota opdelen in vier onderdelen.

Allereerst wil ik iets zeggen over de zomernota in zijn geheel. Dan ga ik kort in op de onderwerpen die we als fractie van CU van harte onderschrijven. Vervolgens ga ik op onderwerpen waar we als fractie vragen over hebben. Tot slot hebben we nog een aantal onderwerpen die we nog missen in de zomernota of het belang ervan onderschrijven.

Allereerst de zomernota. Ja, ik benoemde het code oranje of code rood. In gemeenteland wordt vaak gesproken over de het ravijn. En ons ravijn is ook diep. Van een positief saldo van 1,7 miljoen in 2025 naar ruim 1 miljoen tekort in 2027. Zelden heb ik het contrast van ruim 2,7 miljoen binnen twee begrotingsjaren zo groot gezien als in deze editie van de zomernota. Nu is onze opdracht is een sluitende begroting en meerjarenraming te presenteren aan onze toezichthouder. Dat gaat zo dus niet lukken. Hoe kijkt de provincie, als toezichthouder, hier tegenaan?

We herkennen dus ook de zoektocht van uw college om bepaalde zaken structureel op te nemen en bepaalde zaken incidenteel. Toch kiest uw als college ervoor om alle incidentele lasten in 2024 en 2025 te betalen vanuit onze reserves en deze niet ten laste te brengen van het hoge resultaatssaldo van begrotingsjaar 2024 en 2025, terwijl je dat wel zo verwachten, of tenminste voor een groot deel althans. Wat is uw overweging daarbij geweest om dit zo te doen?

Als tweede staan we stil bij een aantal onderwerpen die u in de zomernota heeft opgenomen en waarbij u voornemens bent om deze in de begroting van volgend jaar op te nemen. Allereerst zijn wij als fractie blij dat uw college financiële middelen wil opnemen voor continuering van de werkzaamheden van Stichting Recreatie en Toerisme, oftewel Ontdekstaphorst.nl. We zijn erg onder de indruk van hun enthousiasme, positiviteit en gedrevenheid waarin zij onze gemeente Staphorst op de kaart zetten. We juichen een voorzetting van hun werk van harte toe. Waar wij ook van harte mee kunnen instemmen is de aanvullende subsidiebijdrage die uw college heeft opgenomen voor Vluchtelingenwerk

Staphorst. Hoewel het ook een wettelijke verplichting is, willen wij onze waardering uitspreken voor het werk wat zij doen, vaak ook met vrijwilligers. Een derde punt is een uitbreiding van de inzet van sportcoaches en cultuurcoaches. We vinden het belangrijk dat onze kinderen en ook ouderen in vroegtijdig stadium voldoende bewegen en in aanraking wordt gebracht met allerlei vormen van cultuur en de historie van onze gemeente.

In de zomernota staan ook een aantal zaken benoemd die bij ons vragen oproept of juist onduidelijk zijn. En dan kom ik ben ons derde punt. Bij de behandeling van de jaarrekening, twee weken geleden, hebben wij daar ook al even vinger bij gelegd. Een paar jaar geleden hebben we fors structureel geld geïnvesteerd in preventie. Onder de noemer: een pondje welzijn scheelt een kilootje zorg. Als situaties of problemen in een vroegtijdig stadium in beeld krijgen, kunnen we dure vormen van zorg voorkomen. En het lijkt te werken, zo geeft u ook in de zomernota. Uw college signaleert een toename van het aantal aanvragen bij vrije toegankelijke organisaties, waaronder Maatschappelijke Werk. En dat is mooi, want dan zou ons beleid werken. In uw zomernota gaat u uit van extra structurele uitgaven aan Maatschappelijk Werk van 149.000 euro. Daarover hebben we twee vragen: We investeren structureel eerst in preventie en nu dus ook in Maatschappelijk Werk. Durft uw college ook een uitspraak te doen over het inverdieneffect op de zorg. Met andere woorden, wanneer komt het wipwap effect in het kader van een pondje welzijn scheelt een kilootje zorg?

Daarnaast zien wij een forse uitgave geraamd voor het leerlingenvervoer. Dat zagen we ook al in de jaarrekening van 2022. Er dus sprake van een structureel patroon. Vraag aan het college: wat is uw verklaring hiervoor? Bent u bereid om ons hierin van meer informatie te voorzien in aantallen en onderbouwing van uitgaven? En hoe verhoudt zich dat tot Passend Onderwijs?

Tot slot voorzitter, we zijn behoorlijk geschrokken van uw voorstel voor uitbreiding van de ambtelijke organisatie. En onze schrik zit niet alleen in de omvang, maar ook in de onderbouwing, of anders gezegd, het ontbreken daarvan. In de eerste jaren geven we ruim 2 miljoen extra uit aan incidentele en structurele personeelslasten. En ja, er komen veel extra taken en werkzaamheden naar de gemeente. En ja we hebben ook allerlei crisissen het hoofd te bieden, denk aan coronacrisis, energiecrisis en nu ook de vluchtelingenopvang. Dat is begrijpelijk. Maar we missen hierin wel een goede afweging en toelichting tussen menskracht en werkzaamheden. Voor de structurele uitbreiding verwijst u daarbij naar het BMC Rapport uit 2022 met een onderbouwing voor de gevraagde uitbreiding van 4,92 fte. Dat kunnen wij als fractie nog wel volgen. Maar voor de incidentele personeelsuitgaven van tijdelijk- ook nog duurder personeel zoals u dat aangeeft - van (ik heb het even voor u opgeteld) 14,33 fte, goed voor ruim 1,8 miljoen per jaar, wordt geen enkele onderbouwing geven, alleen een soort boodschappenlijst van noodzakelijk inhuur. En dat vinden wij toch wel veel te mager. Voorzitter, hoe ziet uw college deze onderbouwing, kunt u zich herkennen in onze opmerking over de summier onderbouwing? Welke afweging heeft u hierbij gemaakt in prioritering van taken en werkzaamheden en hoe kijkt u aan tegen het middellange perspectief. Wat te doen met taken en werkzaamheden die nu door tijdelijk personeel wordt opgepakt, maar stoppen zodra code oranje en rood zich voordoen?

Voorzitter, tot slot zijn er nog zaken die wij nog niet terugvinden of waarvan wij het belang onderschrijven dat ze meegenomen worden in de begroting. We willen de volgende twee zaken benoemen:

Allereerst vroegen wij ons of de psychosociale hulp voor boeren ook volgend jaar weer wordt meegenomen in de begroting. Er wordt gebruik gemaakt van deze regeling. Kunt u ons gerust stellen dat ook volgend jaar inwoners gratis gebruik kunnen maken van deze ondersteuning, juist ook in deze tijd.

De portefeuillehouder heeft een paar weken geleden aangegeven zij er vanuit gaat dat volgend jaar, dus in 2024, gebruik gemaakt kan worden van het nieuwe activiteitenterrein in Rouveen.

We willen even aanhaken op het antwoord van de wethouder van vanavond over het activiteitenterrein. Ze liet al doorschemeren dat er naar alle waarschijnlijkheid onvoldoende financiële middelen hiervoor zijn opgenomen. En hetzelfde geldt eigenlijk ook voor het Integraal Huisvestingsplan. Ook dat komt er nog aan. Onze vraag richt zich op de vraag hoe gaan we om met het bekostigen van deze projecten in het komend jaar terwijl de structurele investeringsruimte, gelet op de weersverwachting, niet aanwezig lijkt te zijn. We zijn benieuwd hoe uw college daar tegenaan kijkt. Wat is uw visie daarop?

Voorzitter, ik kom tot de afronding. Ik begon mijn betoog met een weersverwachting. Mooi weer, met slecht weer opkomst. Smeren en scheerlijnen. Het is gelukkig nog een verwachting, maar wel realistisch. Wat ons betreft moeten we juist nu – als gemeenteraad met uw college en ambtelijke organisatie - onze buienradar in de gaten houden. Om goed voorbereid te zijn!

Juni 2023,

Jan Carlo Bos
Fractie ChristenUnie Staphorst